

דף מקורות (11) בין ישראל לעמים (2) - פת סעודה ואלכוהול (שמות, תשפ"ג)

א. פת עכו"ם

א. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף לה עמוד ב

מתני'. ואלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואין איסורן איסור הנאה: חלב שחלבו עובד כוכבים ואין ישראל רואהו, והפת והשמן שלהן. רבי ובית דינו התירו השמן. והשלקות...
גמ' ... והפת. א"ר כהנא א"ר יוחנן: פת לא הותרה בב"ד. מכלל דאיכא מאן דשרי? אין, דכי אתא רב דימי אמר: פעם אחת יצא רבי לשדה והביא עובד כוכבים לפניו פת פורני מאפה סאה, אמר רבי: כמה נאה פת זו, מה ראו חכמים לאוסרה; מה ראו חכמים? משום חתנות! אלא, מה ראו חכמים לאוסרה בשדה; כסבורין העם: התיר רבי הפת, ולא היא, רבי לא התיר את הפת. רב יוסף ואיתימא רב שמואל בר יהודה אמר: לא כך היה מעשה, אלא אמרו: פעם אחת הלך רבי למקום אחד וראה פת דחוק לתלמידים, אמר רבי: אין כאן פלטר? כסבורין העם לומר: פלטר עובד כוכבים, והוא לא אמר אלא פלטר ישראל. א"ר חלבו: אפילו למ"ד פלטר עובד כוכבים, לא אמרן אלא דליכא פלטר ישראל, אבל במקום דאיכא פלטר ישראל לא. ורבי יוחנן אמר: אפי' למ"ד פלטר עובד כוכבים, ה"מ בשדה, אבל בעיר לא, משום חתנות.

ב. שולחן ערוך יורה דעה קיב א-ב

(א) אסרו חכמים לאכול פת של עממים עובדי כוכבים, משום חתנות. (ואפילו במקום דליכא משום חתנות, אסור) (רשב"א סימן רמ"ח). ולא אסרו אלא פת של חמשת מיני דגן, אבל פת של קטניות ושל אורז ודוחן, אינו בכלל פת סתם שאסרו. הגה: וגם אינו אסור משום בישולי עובדי כוכבים אם אינו עולה על שלחן מלכים (טור ובי"י בשם תשו' הרא"ש).
(ב) יש מקומות שמקילין בדבר ולוקחים פת מנחתום העובד כוכבים, במקום שאין שם נחתום ישראל, מפני שהיא שעת הדחק. (וי"א דאפילו במקום שפת ישראל מצוי, שרי) (בי"י לדעת המרדכי וסמ"ק והג"א ומהרא"י ואו"ה ריש כלל מ"ד). אבל פת של בעלי בתים, אין שם מי שמורה בה להקל, שעיקר הגזירה משום חתנות, ואם יאכל פת בעלי בתים יבא לסעוד אצלם. הגה: ולא מקרי פת בעל הבית, אלא אם עשאו לבני ביתו, אבל עשאו למכור, מיקרי פלטר, אף על פי שאין דרכו בכך. וכן פלטר שעשאו לעצמו, מקרי בעל הבית (כך משמע בב"י).
(ג) הגה: ויש אוסרים בפת שביצים טוחים על פניו, משום שהן בעין ואינם בטלים לגבי פת, ויש בהם משום בשולי עובדי כוכבים (תוספות וסמ"ג והגהות אשירי וארוך ומרדכי פא"ט וסמ"ק סי' ר"ז). וכן נוהגין. ואותן נילוי"ש שקורין קיכלי"ך או מיני מתיקה שקורין לעקי"ך, הם בכלל פת ובמקום שנוהגים היתר בפת של עובד כוכבים גם הם מותרים, ולא אמרינן שיש בהם משום בשולי עובד כוכבים. ויש מיני נילוי"ש שקורין קיכלי"ך שאופין אותם על ברזלים ומושחין הברזל בשעת אפייה בחלב או חזיר, באותן יש לזהר ולאסור. וכן המנהג (מהרא"י בהגהת ש"ד ואגור בשם ר"י מפרי"ש).

...

(ח) יש מי שאומר דבמקום שאין פלטר מצוי כלל, מותר אפילו של בעלי הבתים. (וא"צ להמתין על פת כשר, וכן נוהגין) (בי"י בשם א"ח).
(טז) יש מי שאומר שהנזהר מפת עובד כוכבים, והוא בדרך, אם יש פת של ישראל עד ד' מילין, ימתין. (וכבר נתבאר לעיל דנוהגין להקל).

ג. ש"ך יורה דעה קיב, (סעיף ב) ס"ק ו-ט

(ו) יש מקומות כו'. ול"ד לשלקות בסי' קי"ג דלא נהגו היתר בשום מקום דעל הפת יחיה האדם ושייך ביה טעמא דירושלמי דחיי נפש ומה"ט הקילו נמי בפת השלכת קיסם וכן כמה דברים דלא מהני בשלקות כמ"ש המחבר בסי' קי"ג סעיף ו': ...
(ח) וי"א כו'. במרדכי כתב הטעם לפי שאותן מקומות הנוהגין היתר היינו משום שלא נתפשט איסור פת של עובד כוכבים בתחלת הגזירה באותן מקומות לפי שפת של עובד כוכבים לא פשט איסורו בכל ישראל ולפי"ז משמע דאפילו פת של בעלי בתים מותר דהא לא נתפשט כלל איסור פת של עובדי כוכבים באותן מקומות וכן מוכח עוד במרדכי שם ע"ש ואף על גב דבירושלמי פא"מ אוסר פת של בעלי בתים **וכן סוברים יש פוסקים הא אינהו נמי אסרי פלטר עובד כוכבים בדאיכא פלטר ישראל והיינו משום דס"ל נתפשט האיסור בכל המקומות אלא דחזרו והתירו משום חיי נפש פלטר** עובד כוכבים היכא דליכא פלטר ישראל אבל מאן דס"ל דלא נתפשט האיסור באותן מקומות כלל בכל ענין שרי ובוזה ישבתי שם על נכון מה שהתרעם הבי"י...
(ט) דאפילו כו'. **וכתבו האחרונים והרב בת"ח ריש כלל ע"ה והבי"ח שכן נתפשט המנהג מיהו כתב בת"ח שם בשם הפוסקים דבי ימי התשובה יש לזהר בפת של עובדי כוכבים** וכן נתבאר בא"ח סימן תר"ב ע"ב ע"ש מיהו נראה דיש לזהר אף כל ימות השנה שלא ליקח פת של עובד כוכבים מן הפלטר היכא דיש פלטר ישראל אם לא שהפת עובד כוכבים יפה יותר דאז שרי כדלקמן ס"ה:

ד. פניני הלכה כשרות (ב) כח, ב (הע"ש 2)

למעשה, יש להורות כדעת שו"ע ורוב הפוסקים, שרק במקום שפת ישראל אינה מצויה אפשר להקל בפת פלטר גוי. ואמנם באשכנז היו שנהגו להתיר זאת לכתחילה, ויש שהורו כך גם לימינו (אג"מ יו"ד ב, לג), אולם כיוון שגם בין פוסקי אשכנז רבים נטו להחמיר לכתחילה, יש להורות לבני כל העדות כדעת השו"ע ודעימיה, שההיתר הוא רק במקום שפת ישראל לא מצויה. ונראה שבארץ ישראל, גם לפוסקי אשכנז המקילים שנשענו על התוס' ודעימיה, יהיה אסור לאכול פת פלטר גוי, שכן הם הקילו רק במקום שנהגו להקל, ואילו בארץ ישראל כבר נהגו הכל להחמיר, והאיל וקל להשיג פת ישראל.

ה. שולחן ערוך יורה דעה קיב ט-יא

(ט) הדליק עובד כוכבים התנור ואפה בו ישראל, או שהדליק ישראל ואפה עובד כוכבים, או שהדליק העובד כוכבים ואפה העובד כוכבים ובא ישראל וניער האש מעט, הרי זה מותר. ואפילו לא זרק אלא עץ אחד לתוך התנור, התיר כל הפת שבו, שאין הדבר אלא להיות היכר שהפת שלהן אסורה. (ואם נפח באש הוי כחיתות) (טור סימן קי"ג ובאגור בשם ר"י מולין והוא בתשובת מהרי"ל רכ"א /קצ"ג).

(י) אם אפו בתנור על ידי עובד כוכבים ג' פעמים ביום א' והכשירו התנור על ידי קיסם בבי' הפעמים, ובפעם השלישית לא הכשירו, מותר. (מרדכי). הגה: וי"א דאם הכשיר התנור פעם א' ולא עמד התנור מעת לעת בלא היסק אפילו אפאו בו כך כמה ימים, הכל מותר מכח הכשר הראשון (ארוך כלל מ"ד ואגור). ויש לסמוך על זה.

ב. איסור סעודה

ו. בבלי עבודה זרה ח ע"א

תניא, רבי ישמעאל אומר: ישראל שבחוצה לארץ עובדי עבודת כוכבים בטרהה הן, כיצד? עובד כוכבים שעשה משתה לבנו וזימן כל היהודים שבעירו, אף על פי שאוכלין משלהן ושותין משלהן ושמש שלהן עומד לפניהם, מעלה עליהם הכתוב כאילו אכלו מזבחי מתים, שנאמר: וקרא לך ואכלת מזבח. ואימא: עד דאכיל! אמר רבא: אם כן, נימא קרא ואכלת מזבח, מאי וקרא לך? משעת קריאה.

ז. רש"י עבודה זרה ח ע"ב

ובין לא אמר לו - מסתמא להלולא מכוין ואסור דכל ימי הלולא מקריב לעבודת כוכבים.

ח. רמב"ם הלכות עבודה זרה ט, טו

עובד כוכבים שעשה לבנו או לבתו משתה אסור ליהנות מסעודתו, ואפילו לאכול ולשתות הישראל משלו שם אסור והאיל ובמסיבת עובדי כוכבים אכלו, ומאימתי אסור לאכול אצלו משיתחיל לעסוק ולהכין צרכי סעודה וכל ימי המשתה ולאחר ימי המשתה שלשים יום, ואם עשה סעודה אחרת מחמת הנישואין אפילו לאחר שלשים יום אסור עד שנים עשר חדש, וכל ההרחקה הזאת מפני עבודה של כוכבים הוא שנאמר וקרא לך ואכלת מזבח ולקחת מבנותיו לבניך וזנו וגו'.

ט. שולחן ערוך יורה דעה קנב, א

עובד כוכבים העושה משתה לחופת בנו או בתו, אסור לישראל לאכול שם אפילו אוכל משלו ושמש שלו עומד עליו ומשמש. ומאימתי אסור, משיתחיל להכין צרכי הסעודה; ולאחר ימי המשתה, ל' יום. ואם אומר שמזמינו בשביל החופה, אסור עד י"ב חודש; ולאחר י"ב חודש מותר, אלא אם כן הוא אדם חשוב.

י. ט"ז על שולחן ערוך יורה דעה הלכות עבודת כוכבים סימן קנב סעיף א

(א) אסור לישראל לאכול שם. בדרישה נסתפק אי יש בכאן היתר משום איבה כמו בס"י קמ"ח שאמרו ישמח עמהם מפני שהוא כמחניף להם ותמיהני על גברא רבא דכותיה יסתפק בזה שהרי זה מפורש בפסוק שלמדוהו מקרא וקרא לך ואכלת מזבח ומפורש בראש אותו פסוק פן תכרות ברית ליושב הארץ וזנו אחרי בנותיהן הרי שהתורה צותה שיהיה לנו איבה עמהם משום הרחקת בנותיהם והיאך נתיר משום איבה ולא מציינו היתר משום איבה אלא היכא שהמצוה משום דבר אחר כגון לעיל סימן קמ"ח שמשום איסור אליל הוא שראוי להרחיק באיזה דברים והתירו בקצת דברים משום איבה עמהם משא"כ כאן שעיקר המצוה של איסור אכילה גופה הוא משום שלא יהיה לנו עמהם אהבה והיאך נבטל זה גופיה משום איבה וכן אפילו בצווי דרבנן כגון שלא לאכול בישולי עובדי כוכבים שהענין הוא שלא יהיה לנו קירוב עמהם משום בנותיהם פשיטא שאין שום היתר משום איבה כל זה פשוט בעיני:

יא. נקודות הכסף סימן קנב סעיף א

גבי הא דפריך והא רב יצחק בריה דרב משרשיא איקלע לגבי ההוא עובד כוכבים לבתר תריסר ירחי שתא ושמעיה דאודי כו', **יראה דטעם האיסור הוא משום דאזיל ומודה, ובאזיל ומודה שרינן משום איבה, וקרא אסמכתא בעלמא הוא.** תדע, דודאי לא מחייבין מלקות אם אוכל במשתה

אלעזר גולדשטיין

עובד כוכבים. והיינו דקתני בברייתא [שם ע"א] ישראל שבחוצה לארץ עובדי עבודת אלילים בטהרה הם כו', משמע דאיסורא הוא משום עבודת אלילים, והיינו דאזיל ומודה:

ג. איסור שכר

יב. בבלי עבודה זרה לא ע"ב

אתמר: מפני מה אסרו שכר של עובדי כוכבים? רמי בר חמא אמר רבי יצחק: משום חתנות, רב נחמן אמר: משום גילוי. אגילוי דמאי? אילימא גילוי דנזייתא, אגן נמי מגלינן! ואלא דחביתא, אגן נמי מגלינן! לא צריכא, באתרא דמצלו מיא. אלא מעתה, ישן תשתרי, דא"ר: ישן - מותר, אין מניחו ליישן; החמיץ - מותר, אין מניחו להחמיץ! גזירה ישן אטו חדש. רב פפא מפיקין ליה לאבבא דחנותא ושתי, רב אחאי מייתו ליה לביתיה ושתי, ותרוייהו משום חתנות, רב אחאי עביד הרחקה יתירתא.

יג. תוספות מסכת עבודה זרה דף לא עמוד ב

מפני מה אסרו שכר כו' - איסור שכר לא מצינו לא במשנה ולא בברייתא ושמה בימי האמוראים אסרוהו.

יד. ר"ן על הרי"ף מסכת עבודה זרה דף יא עמוד א

מפני מה אסרו שכר של עובדי כוכבים רמי בר חמא אמר משום חתנות. שלא יהא רגיל לעשות משתאות אצל עובד כוכבים ויתן עיניו בבתו... ותרוייהו משום חתנות. דאי משום גלוי בכל ענין היה אסור אבל משום חתנות ליכא **דכיון דלא שתו בביתיהו תו ליכא קרוב הדעת**: וכתוב בתוספות שהשכר לא אסרוהו ראשונים ולפיכך אין איסורו לא במשנה ולא בברייתא אלא שאמוראין היו פורשין הימנו אי משום גלוי אי משום חתנות ואפשר שמפני כך הקלו עליו כדאמרין רב פפא מפיקין ליה לבבא דחנותא ושתי ואילו בפת שלא נאסר כמו כן אלא משום חתנות אמרינן לקמן (דף לה ב) גבי איבו דהוה אכיל נהמא דארמאי אמצרא דמתא דלא לישתעו מיניה וטעמא דמילתא דמפני **שהפת הכל צריכין לו ועוד שהוא מעשה נשים אלים חתנות דידיה** **טפי משכר**:

טו. בית יוסף יורה דעה סימן קיד

והרשב"א כתב בתורת הבית (הארוך ב"ה ש"א מ:): שכר לא מגזרת חכמים היתה אלא מנהג קדושים שנהגו בו הרחקה להתרחק ממסיבה שלהם והיינו דאמרו מפני מה אמרו שכר של גוים אסור ולא אמרו מפני מה גזרו על שכר של גוים ולפיכך בעל נפש צריך לעשות בו הרחקה טפי שלא לשתותו בפתח חנותו עד שיביאנו לרשותו כרב אחאי ומיהו הלכתא כרב פפא דמפקין ליה אבבא דחנותא ושתי דכל בדרבנן הלכה כדברי המיקל עד כאן לשונו.

טז. ערוך השולחן יורה דעה סימן קיד סעיף ו

ומפני שבא"י היה עיקר השתייה יין כדאיתא בשבת [ע"ח א] וכמ"ש התוס' שם [מ"ז א ד"ה בגלילא] וז"ל שהיה להם רוב יין והיו שותין הכל יין וכי עכ"ל ולהיפך שכר לא היה מצוי להם דשכר של שעורים היה נקרא אצלם שכר המדי כמבואר רפ"ג דפסחים [מ"ב ב] ובא"י לא היה מצוי וגם שכר תמרים לא היה מצוי להם והיו ממאסין את השכר ולא התירו לקדש ולהבדיל עליו... אבל בבבל היה ריבוי תמרים והיו בהן הרבה עושי שכר כמבואר בש"ס... ולכן האמוראים הוכרחו לגזור גם בשכר אך לא גזרו ממש כעל יין מפני שאין בו סגולת היין לשמח לבב אנוש ויין טובא מיגרר גריר משא"כ בשכר ועוד כיון שחכמי המשנה לא גזרו כלל בזה לא רצו להשוות גזירתם לגזירת הקדמונים ורק גדרו בעד עיקר הטעם שלא יהיו מסיבות בביתם ולשתות יחד אסרו את השכר לשתותו בביתם אבל חוץ לבית התירו ולא חששו שמא יבואו הם לבית ישראל לשתות ביחד דמסתמא בבית ישראל הוה רוב המסיבה ישראל ולא יגררו רבים אחרי מעטים משא"כ בביתם המה הרוב ברוב פעמים ולכן דקדק רש"י לפרש זה רק בשכר ולא בשארי דברים:

ד. פרטי האיסור

יז. רמב"ם מאכלות אסורות יז, י

כיצד לא ישתה אדם במסיבה של עכו"ם, ואף על פי שהוא יין מבושל שאינו נאסר, או שהיה שותה מכליו לבדו, ואם היה רוב המסיבה ישראל מותר, ואין שותין שכר שלהן שעושין מן התמרים והתאנים וכיוצא בהן ואינו אסור אלא במקום מכירתו, אבל אם הביא השכר לביתו ושתהו שם מותר שעיקר הגזירה שמא יסעוד אצלו.

יח. שולחן ערוך יורה דעה קיד, א

כל שכר של כותים, אחד שכר של תמרים או של תאנים או של שעורים או של תבואה או של דבש, אסור משום חתנות. ואינו אסור אלא במקום מכירתו, אבל אם הביא השכר לביתו ושותהו שם, מותר, שעיקר הגזירה שמא יסעוד אצלו. ולא אסרו אלא כשקובע עצמו לשתות כדרך שאדם קובע בשתייה, אבל אם נכנס בבית העובד כוכבים ושתה דרך עראי באקראי, מותר. וכן מי שלן בבית העובד כוכבים, חשוב כביתו, ומותר לשלוח בעיר לקנות שכר מהעובד כוכבים. הגה: ויש מתירין

בשכר של דבש ותבואה (מרדכי בשם תוספות והרבה מן האחרונים ואגודה פא"מ ואו"ה כלל מ"ג ד"ו וסמ"ק דף קי"ג), וכן נוהגין להקל במדינות אלו.

יט. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן קיז ד"ה בדבר לעשות

... ואפילו להמקילין בשכר של דבש ותבואה שהביא הרמ"א שם וה"ה ביי"ש שהוא מטעם שלדידהו מה שלא היה מצוי בימי הגמ' ולא נגזר אז, כהא דדין תפוחים ויין רמונים לא אסרינן אף כשנעשו מצויין, שלכן גם שכר דבש ותבואה ויי"ש שלא היה מצוי אז מותרין אף עתה שהם מצויין, מ"מ הוא רק הגזירה שבשביל עשיית המשתאות לא אסרו אבל המשתאות גם לדידהו אסור. וכיון שהוא דבר איסור לא שייך להתיר אפילו לצורך מצוה...

כ. תוספות מסכת עבודה זרה דף לא עמוד ב

ותרוייהו משום חתנות רב אחא עביד הרחקה יתירתא - ומ"מ שניהן לא היו שותין בבית העובד כוכבים וא"כ צריך ליהרר שלא לשתות שכר בבית העובד כוכבים דהא רב פפא ורב אחא שהיו בתראי לא היו שותין.

ומיהו המתאכסן בבית העובד כוכבים יכול להיות שמותר לשלוח בעיר לקנות שכר מן העובדי כוכבים דהוי כמו בביתו של ישראל.

ואף אם העובד כוכבים אכסנאי שלו נותן לו משלו (ושותה) משום איבה דלא אסרו משום חתנות אלא לקבוע שתיה בחנות או ברגילות לשתות בבית העובדי כוכבים אבל אקראי בעלמא שרי. ובכלל דין שכר בין שכר של תמרים בין של תבואה ואין לאסור של תבואה משום בשולי עובדי כוכבים כמו סלקא ודייסא דאע"ג דלא חזי לכוס כשהוא חי דס"ל כאידך לישנא דרב דאמר כל שאינו עולה על שלחן מלכים אין בו משום בשולי עובדי כוכבים ואשכחנא ר' יוחנן סבר לקמן פרק רבי ישמעאל (דף נט.) כוותיה ובפרק החולץ (יבמות דף מו.) ועוד יש טעם אחר להתיר השכר דאין בו משום בשולי עובדי כוכבים דכי היכי דהתבואה בטלה לגבי המים לענין ברכת שהכל נהיה בדברו ה"נ היא בטלה לענין איסור בשול.

כא. חכמת אדם שער איסור והיתר כלל סו סעיף יד

.... ואמנם לא אסרו בזה אלא במקום מכירתו וכשקובע עצמו לשתות בבית העכו"ם אבל אם הביא השכר לביתו או שנכנס לבית העכו"ם לשתות משום צמא או שלן בבית העכו"ם מותר לשתות בין לשלוח לקנות במקום אחר ובין ששותה משל האכסניא מותר ואף שבזמן הזה נוהגים להקל לשתות שכר של תבואה בבית העכו"ם ואין למחות בידם כי יש מקילין אבל ראוי לכל בעל נפש להרחיק מזה (עיין פרי חדש (ס"ק ג' וד') ואף שראיותיו מרב פפא יש לדחות בקל מכל מקום דבריו נכונים) וכל זה בשכר שמצוי אבל יין תפוחים ושאר פירות מותר לדבר שאינו מצוי לא גזרינן וכן קאווע ושקלאדע מותר לשתות בבית העכו"ם (פרי חדש). אך בעוונותינו הרבים בזמן הזה כמה קלקולים באים מזה ובפרט לשתות קאווע עם חלב שהוא איסור גמור מלבד שעל ידי זה חס ושלום באו לידי זנות כידוע על כן כל אשר בו ריח תורה ירחיק מזה מלהכנס לבתיהם לשתות איזה משקה שיהיה (סימן קי"ד סעיפים א' ג'):

כב. חתם סופר מסכת עבודה זרה דף לא עמוד ב

.... משפחת גויה בבית ישראל המבשלי קאפע א"י המתאכסן בבית גוי ושותה עמו קאפע בסתם כלים שאינם בני יומן ואינו במסבה ובמושב לצים לית בי משום בשולי נכרים ושקילאט"ע פשוט דנאכל כמות שהוא ומותר ודלא כתשו' מהר"מ א"ש ח"ב סי' צ"ב ע"ש:

כג. פניני הלכה כשרות (ב) כט, יא – משקאות אלכוהוליים

לאחר שאסרו חכמים יין, פת ובישולי גויים, הוסיפו האמוראים סייג נוסף בפני התבוללות, שלא ישתה ישראל משקה אלכוהולי בביתו של גוי או בחנותו או בבית הקפה שלו או בכל מקום שברשותו (ע"ז לא, ב). בכלל האיסור כל המשקאות האלכוהוליים כדוגמת ויסקי, ערק, וודקה, ליקר, בירה וכל כיוצא בזה. האיסור הוא גם כאשר ישראל שותה את המשקה לבדו בלא חברותא עם הגוי, הואיל והמשקה משחרר את האדם ועלול להפיל את המחיצה המכובדת שצריכה לגדור את ישראל. ... לגבי שתיית קפה ותה נחלקו הפוסקים. יש אומרים, שהואיל וגם אותם רגילים לשתות בצוותא ושתייתם מקרבת לבבות, אסור לשתות אותם בבית גוי (רדב"ז, האר"י, חכ"א סו, יד). ויש אומרים שאין איסור לשתות אותם בבית גוי, הואיל והאיסור חל רק על משקה אלכוהולי. וזאת בתנאי שאין בישיבתם שם קלות ראש (פרי"ח קיד, ו; חת"ס ע"ז לא, ב; בא"ח ש"ש חוקת טז). למעשה, כדרך חברות – נכון להחמיר, וכדרך כבוד למארח – אפשר להקל.

כד. בית יוסף יורה דעה סימן קנב אות א ד"ה גוי העושה

... ומשמע קצת מדקדוק לשון הרמב"ם בפ"ט דלא מיתסר אלא כשאכל במסיבת גוים אבל כשישראלים אוכלים במסיבה לעצמם אף על פי שאוכלים בבית משתה הגוי לא מיתסר ויש לדחות דאע"פ שהישראלים אוכלים במסיבה לעצמם כיון שבבית משתה הגוי הם אוכלים מסיבת הגוים מיקרי הילכך אין להקל: